

СИЛАБУС курсу «Виконавча влада та конституційна модель розподілу влад в Україні» 2020-2021 навчального року	
Назва курсу	Виконавча влада та конституційна модель розподілу влад в Україні
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Юридичний факультет, кафедра конституційного права та порівняльного правознавства
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Спеціальність 081 Право Галузь знань 08 Право
Форма навчання	Денна, вечірня, заочна
Викладачі курсу	Фрідманський Роман Михайлович кандидат юридичних наук, доцент
Посилання на робочу програму	https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/25101
Коротка анотація курсу	Курс «Виконавча влада та конституційна модель розподілу влад в Україні» є вибірковою дисципліною для здобуття третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти та ступеня доктора філософії зі спеціальності 081 Право, яка викладається в 3 семестрі в обсязі шістьох кредитів ECTS. Обсяг курсу становить 180 годин, з них - лекційних, 42 годин семінарських – 30 годин та 108 годин самостійної роботи.
Мета та завдання курсу	Метою викладання навчальної дисципліни «Виконавча влада та конституційна модель розподілу влад в Україні» є оволодіння здобувачами комплексу фахових знань щодо теоретичних та практичних аспектів організаційно-правових основ діяльності органів виконавчої влади та їх місця в системі поділу влади в Україні, створення необхідних передумов для вивчення та дослідження теорії та практики функціонування виконавчої влади, що, в свою чергу, сприятиме підвищенню правової обізнаності та практичної підготовки при дослідженні проблемних питань чинного законодавства та практики його застосування, а також пошуку оптимальних шляхів їх подолання та попередження.

**Очікувані
результати
навчання**

Відповідно до освітньо-наукової програми «Право» на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти вивчення навчальної дисципліни «Виконавча влада та конституційна модель розподілу влад в Україні» повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання:

– Вміти застосовувати нові цілісні знання у власних наукових дослідженнях; кваліфіковано застосовувати чинне законодавство при вирішенні відповідних практичних завдань, використовуючи при цьому і його сучасне теоретичне обґрунтування; розробляти пропозиції щодо вдосконалення чинної нормативно-правової бази через призму ефективності та актуальності діючих нормативно-правових актів, за допомогою методів системного аналізу та системної методології;

– Вміти формулювати робочі гіпотези з даної проблематики; аналізувати, прогнозувати та моделювати напрямки розвитку системи органів виконавчої влади в Україні, аргументуючи при цьому власну точку зору, спираючись на українські реалії та міжнародний досвід;

– Вміти формувати комунікаційні стратегії та взаємодіяти з науковою спільнотою та громадськістю з питань теоретико-правового обґрунтування та прогнозування діяльності органів виконавчої влади;

– Вміти самостійно збирати, обробляти та аналізувати національні та міжнародні правові джерела (нормативні акти, доктринальні джерела, судову практики) у галузі конституційного права, конституційного процесу, адміністративного та муніципального права, тощо, формулювати мету власного наукового дослідження як складову загально цивілізаційного процесу;

– Вміти встановлювати наукову цінність джерел у сфері конституційного будівництва, використовуючи відповідні критерії та стандарти шляхом порівняльного аналізу з іншими джерелами, визначеними завданнями дослідження та з позицій доктрини верховенства права;

– Здатність використовувати ІТ-ресурси при спілкуванні, обміні інформацією, зборі, аналізі, обробці, інтерпретації джерел з використанням високих стандартів текстового аналізу як до електронних, так і до традиційних письмових та усних джерел для розв'язання різноманітних задач у сфері державного управління;

– Вміти використовувати профільні знання з питань діяльності органів виконавчої влади для логічних основ побудови наукової діяльності, з нових дослідницьких позицій формулювати загальну методологічну базу власного наукового дослідження, мету і значення для розвитку інших галузей науки;

– Вміти самостійно проводити дослідження з актуальних проблем правового регулювання діяльності органів виконавчої влади в Україні на сучасному етапі; опрацьовувати та аналізувати інформацію для дослідження правових засад діяльності органів виконавчої влади.

Ключові слова	Виконавча влада в Україні, державний контроль у сфері виконавчої влади, конституційно-правовий статус органів виконавчої влади.
	<p>Тема 1. Виконавча влада в системі гілок державної влади: поняття та загальна характеристика;</p> <p>Тема 2. Правовий статус та організаційно – правові засади діяльності Кабінету Міністрів України;</p> <p>Тема 3. Система центральних органів виконавчої влади в Україні;</p> <p>Тема 4. Особливості правового статусу та організаційно – правові засади діяльності центральних органів виконавчої влади зі спеціальним статусом;</p> <p>Тема 5. Організація діяльності місцевих органів виконавчої влади;</p> <p>Тема 6. Організація діяльності органів місцевого самоврядування. Органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування: питання розмежування компетенції;</p> <p>Тема 7. Правові акти управління як форма реалізації повноважень органів виконавчої влади;</p> <p>Тема 8. Державний контроль у сфері виконавчої Влади;</p> <p>Тема 9. Питання організації та функціонування державної служби в органах виконавчої влади;</p> <p>Тема 10. Громадяни України та виконавча влада: питання взаємовідносин;</p> <p>Тема 11. Загальна характеристика юридичної відповідальності працівників органів виконавчої влади;</p> <p>Тема 12. Система органів виконавчої влади в зарубіжних державах</p>
Підсумковий контроль, форма	Залік, іспит

Навчальні методики	Лекції, презентації, обговорення актуальних питань, наукові дискусії за результатами представленого есе.
Оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за таким співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> • за роботу на семінарських заняттях: 40% семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 40; • захист підготовленого есе перед аудиторією: 20% семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 20. <p>Знання здобувачів ступеня доктора філософії з дисципліни оцінюється за такими критеріями:</p> <ul style="list-style-type: none"> - оцінку «відмінно» (90-100 балів, А) заслуговує здобувач, який всебічно і глибоко володіє програмовим матеріалом, може аналізувати та синтезувати правову інформацію, що стосується органів публічної адміністрації, засвоїв основну і ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою та може аналізувати інформацію з різних джерел (доктринальних, нормативних, правозастосовних), здатен продукувати нові думки та ідеї стосовно організації та повноважень органів публічної адміністрації та вільно їх висловлювати. - оцінку « добре» (82-89 балів, В) – заслуговує здобувач освітнього ступеня доктора філософії, який повністю опанував і вільно володіє програмовим матеріалом, має системні знання по тематиці дисципліни, має здатність до самостійного пошуку інформації, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою та може аналізувати інформацію з різних джерел (доктринальних, нормативних, правозастосовних), здатен продукувати нові думки та ідеї стосовно організації та повноважень органів публічної адміністрації, однак, не в усіх питаннях добирає чітку аргументацію для обґрунтування своєї позиції та думки. - оцінку «добре» (74-81 бал, С) заслуговує здобувач освітнього ступеня доктора філософії, який навчальну програму опанував, але є незначні прогалини у знаннях, вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію, що стосується органів публічної інформації, може продукувати нові думки та ідеї стосовно організації та повноважень органів публічної адміністрації та застосовувати знання у практичній юридичній діяльності, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою; - оцінку «задовільно» (64-73 бали, D) – заслуговує здобувач освітнього ступеня доктор філософії, який знає основний програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшої наукової роботи та використання його у майбутній професії, ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою, але допускає

	<p>помилки при виконанні завдань, хоча при вказівці на помилки, може знайти шляхи їх усунення.</p> <ul style="list-style-type: none"> - оцінку «задовільно» (60-63 бали, E) – заслуговує здобувач освітнього ступеня доктора філософії, який володіє основним програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшої наукової роботи та практичної діяльності, однак, виконання завдань задовольняє мінімальні критерії. - оцінка «незадовільно» (35-59 балів, FX) – виставляється здобувачеві освітнього ступеня доктора філософії, який виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань. - оцінка «незадовільно» (35 балів, F) – виставляється здобувачеві освітнього ступеня доктора філософії, який володіє навчальним матеріалом тільки на рівні репродукування і не може продовжувати навчання за відповідним освітнім рівнем, оскільки не готовий до пошуку, оброблення на аналізу інформації, не може продукувати нові думки та ідеї стосовно організації та повноважень органів публічної адміністрації.
<p>Орієнтовні питання для підсумкового контролю</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Конституційна модель розподілу влади в Україні. Система стримувань і противаг; 2. Виконавча влада в Україні: історія, поняття та сутність; 3. Характерні ознаки, завдання та функції виконавчої влади; 4. Організація діяльності органів виконавчої влади в Україні; 5. Компетенція органів виконавчої влади в Україні: загальна Характеристика; 6.«Субординація», «координація», «реординація» та «підпорядкування» між органами виконавчої влади; 7.Конфлікти в діяльності органів виконавчої влади; 8. Виконавча влада та державне управління: поняття, співвідношення та особливості взаємовідносин; 9. Президент України та органи виконавчої влади. Інститут контрасигнування актів Президента України; 10. Кабінет Міністрів України як вищий орган у системі органів виконавчої влади: поняття та загальна характеристика; 11. Історико-правові аспекти формування та діяльності Уряду в Україні; 12. Нормативно-правове забезпечення діяльності Кабінету Міністрів України. Основні засади діяльності Уряду України; 13. Порядок формування та структура Кабінету Міністрів України. Функції та завдання Кабінету Міністрів України. Компетенція Кабінету Міністрів України; 14. Поняття та загальна характеристика центральних органів виконавчої влади в Україні; 15. Нормативно-правове регулювання діяльності центральних органів виконавчої влади; 16. Засади діяльності центральних органів виконавчої влади України; 17. Завдання та функції центральних органів виконавчої влади. Компетенція центральних органів виконавчої влади

України;

18. Порядок формування та ліквідації центральних органів виконавчої влади;

19. Принципи діяльності, завдання та функції Міністерств;

20. Порядок формування та діяльність апарату центрального органу виконавчої влади та територіальних органів центрального органу виконавчої влади;

21. Конституційно-правовий статус центральних органів виконавчої влади зі спеціальним статусом;

22. Поняття та загальна характеристика місцевого органу виконавчої влади;

23. Місцеві державні адміністрації в системі місцевих органів виконавчої влади;

24. Конституційно-правовий статус місцевих державних адміністрацій;

25. Структура, порядок формування та ліквідації місцевих державних адміністрацій;

26. Взаємовідносини місцевих державних адміністрацій з Президентом України;

27. Особливості взаємовідносин місцевих державних адміністрацій з іншими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування;

28. Поняття, зміст, та правовий статус органів місцевого самоврядування;

29. Завдання та функції місцевого самоврядування. Система органів місцевого самоврядування: загальна характеристика.

30. Повноваження органів місцевого самоврядування.

31. Розмежування компетенції органу місцевого самоврядування та органу виконавчої влади.

32. Поняття, зміст та характерні ознаки правових актів управління;

33. Критерії класифікації правових актів управління;

34. Основні види правових актів управління. Загальна характеристика основних вимог до правових актів управління.

35. Характеристика окремих видів актів управління;

36. Поняття та зміст державного контролю у сфері виконавчої влади;

37. Правові засади здійснення державного контролю у сфері виконавчої влади;

38. Відомчий та міжвідомчий контроль;

39. Суб'єкти державного контролю за діяльністю органів виконавчої влади;

40. Особливості президентського контролю за діяльністю органів виконавчої влади;

41. Діяльність органів парламентського контролю;

42. Судовий контроль;

43. Громадський контроль у сфері виконавчої влади;

44. Державна служба в Україні: поняття, види та загальна характеристика;

45. Нормативно-правове забезпечення діяльності державної служби в Україні. Загальні та конституційні засади діяльності державної служби;

46. Функції та головні завдання державної служби;
47. Службова та посадова особа: питання співвідношення.
48. Правовий статус державних службовців в Україні;
49. Конституційні засади взаємовідносин громадян з органами виконавчої влади;
50. Реалізація прав громадян як основне завдання органів виконавчої влади;
51. Зв'язки з громадськістю в системі управлінської діяльності органу виконавчої влади;
52. Адміністративні послуги: поняття, ознаки, види. Звернення та скарги громадян: поняття, зміст та порядок розгляду.
53. Адміністративна процедура та адміністративне провадження: поняття, зміст, особливості;
54. Загальна характеристика юридичної відповідальності працівників органів виконавчої влади;
55. Дисциплінарна відповідальність працівників органів виконавчої влади. Види дисциплінарних стягнень;
56. Матеріальна відповідальність працівників органів виконавчої влади;
57. Кримінальна відповідальність працівників органів виконавчої влади;
58. Конституційно-правовий статус та порядок формування уряду в зарубіжних державах;
59. Склад та повноваження урядів в зарубіжних державах;
60. Види відповідальності уряду;
61. Правовий статус та повноваження центральних та місцевих органів виконавчої влади;
62. Форми та види контролю за діяльністю органів виконавчої влади: зарубіжний досвід.

**Література для
вивчення
дисципліни**

1. Адміністративне право України. Повний курс: підручник / Галуцько В., Діхтієвський П., Кузьменко О., Стеценко С. та ін. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2018. 446 с.
2. Актуальні проблеми конституційного права України: підручник / за заг. ред. проф. Олійника А. Ю. Київ: «Центр учбової літератури», 2013. 554 с.
3. Барабаш Ю.Г. Парламентський контроль в Україні (конституційно-правовий аспект): монографія. Харків, 2004. 192 с.
4. Битяк Ю. П. Державна служба в Україні: організаційноправові засади: монографія. Харків: Право, 2005. 304 с.
5. Боняк В.О. Завгородній В.А. Самотуга А.В., Філянїна Л.А. Конституційне право України: навч. посібник [для підгот. до іспиту за кредитно-модульною сист. навчання]. 2-е вид., перероб. і доп. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2017. 293 с.
6. Бородін І.Л. Адміністративне право України : підручник. Київ: Алерта, 2019. 548 с.
7. Веніславський Ф. В. Конституційне право України в схемах і таблицях: навч. посіб. для студентів юрид. вузів та ф-тів; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2014. 374 с.
8. Виконавча влада і адміністративне право / За заг.ред. В.Б. Авер'янова. Київ: Видавничий Дім «Ін-Юре», 2002. 668 с.
9. Гаращук В. М. Контроль та нагляд у державному управлінні: монографія. Харків: Фоліо, 2002. 176 с.
10. Гетьман, Є. А. Нормотворча діяльність органів виконавчої влади в Україні: правовий зміст і проблемні питання : монографія. Харків : Оберіг, 2014. 308 с.
11. Дерещ В. А. Органи виконавчої влади України та управлінські відносини: монографія. Київ: ТОВ «Юридична думка», 2007. 180 с.
12. Державна виконавча влада в Україні: формування та функціонування: наук. пр. / кол. авт.; наук. кер. Н.Р. Рижник. Ч. II. Київ: Видавництво УАДУ, 2000. 312 с.
13. Державне управління в Україні: наукові, правові, кадрові та організаційні засади: навчальний посібник / за заг. ред. Н. Р. Рижник, В. М. Олуйка. Львів, 2002. 352 с.
14. Державне управління: проблеми адміністративно-правової теорії та практики / за заг. ред. В.Б. Авер'янова. Київ: Факт, 2003. 384 с.
15. Дніпров О. С. Виконавча влада в Україні: теоретико-концептуальні підходи до розуміння сутності в сучасних умовах трансформації суспільства: монографія. Київ: «Видавництво Людмила», 2018. 540 с.
16. Загальне адміністративне право : підручник / Гриценко І. С., Мельник Р. С., Пухтецька А. А. та інші /за заг. ред. І. С. Гриценка. Київ: Юрінком Інтер, 2015. 568 с.
17. Карабін Т. О. Співвідношення повноважень місцевих органів публічної влади: монографія. Ужгород: ЗакДУ, 2006. 156 с.
18. Коваленко А. А. Розвиток виконавчої влади в Україні на сучасному етапі: теорія та практика. Київ: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2002. 512 с.
19. Конституційне право України. Підручник. Авторський колектив. 9-е видання перероблене та доповнене. Ужгород. Гельветика. 2018. 462 с.
20. Конституційне право України. Підручник. Ужгород: Видавничий дім «Гельветика». 2016. 476 с. 17
21. Конституційне право України: навч. посіб. / Ю. О. Фрицький; Відкр. міжнар. ун-т розвитку людини «Україна», Ін-т права та суспіл. відносин. Київ: Університет «Україна», 2018. 220 с.

**Література для
вивчення
дисципліни**

22. Конституційне право України: підручник / [Алмаші І. М. та ін.; уклад.: Коцкулич В. В., Джуган В. В.]; ДВНЗ «Ужгород. нац. ун-т», юрид. ф-т, каф. конституц. права та порівнял. правознавства. 8-е вид., перероб. та допов. Ужгород: Гельветика, 2018. 409 с.
23. Конституційне право України: прагматичний курс: навч. посіб. / за заг. ред. М. В. Афанасьєвої, А. А. Єзерова; тех. ред. Ю. Д. Батан. Одеса: Юридична література, 2017. 256 с.
24. Крусян А.Р. Взаємодія місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування в Україні. Одеса: «Юридична література», 2001. 161 с.
25. Нижник Н.Р. Органи державної влади в Україні: структура, функції і тенденції розвитку: Навчальний посібник / Н.Р. Нижник, С.Д. Дубенко, Н.Г. Плохотнюк та ін. ІваноФранківськ: ЗАТ «НІЧЛАВА», 2003. 284 с.
26. Органи державної влади України: монографія / за ред. В.Ф. Погорілка. Київ: Інститут держави і права імені В.М. Корецького НАН України, 2000. 248 с.
27. Ославський М.І. Виконавча влада в Україні: Організаційно-правові засади: Навч. посіб. Рекомендовано МОН. Київ, 2008. 216 с.
28. Права громадян у сфері виконавчої влади: адміністративно-правове забезпечення реалізації та захисту / за ред. В. Б. Авер'янова. Київ: Наук. думка, 2007. 587 с.
29. Проценко Т.О. Органи виконавчої влади в регіонах України: шляхи вдосконалення / Держ. податк. адмін. України, Акад. держ. податк. служби України. Ірпінь, 2002. 238 с.
30. Совгіря О. В., Шукліна Н. Г. Конституційне право України. Повний курс: навч. посіб. Київ: Юрінком Інтер, 2018. 556 с.
31. Федоренко В. Л. Конституційне право України: підруч. / до 20-ої річниці Конституції України та 25-ої річниці незалежності України. Київ: Видавництво Ліра-К, 2016. 616 с.
32. Шаповал В. М. Із досвіду організації виконавчої влади у зарубіжних країнах Державне управління в Україні. (Навчальний посібник) / За заг. ред. В. Б. Авер'янова. Київ, 1999. С. 207-217.
33. Шаповал В.М. Виконавча влада (теоретичний і конституційний аспекти). Київ: Москаленко О.М., 2016. 82 с.
34. Шаповал В.М. Конституція і виконавча влада. Київ: Юрінком Інтер, 2004. 183 с.